

Психологічні особливості створення та функціонування освітніх округів

Vozniuk A.V. Psychological characteristics of the educational districts formation and functioning / A.V. Vozniuk // Problems of Modern Psychology : Collection of research papers of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, G.S. Kostiuk Institute of Psychology at the National Academy of Pedagogical Science of Ukraine / scientific editing by S.D. Maksymenko, L.A. Onufrieva. – Issue 33. – Kamianets-Podilskyi : Aksioma, 2016. – P. 91–103.

А.В. Вознюк. Психологічні особливості створення та функціонування освітніх округів. У статті проаналізовано основні підходи до створення освітніх округів. Визначено освітній округ як добровільне об'єднання організацій (незалежно від їх підпорядкування, типу і форм власності) на певній території, яке виступає дієвим механізмом забезпечення максимально повних освітніх послуг для формування конкурентоспроможної особистості, мобільної на ринку та спроможної навчатися впродовж життя. Обґрунтовано стратегічну мету діяльності освітнього округу, яка має складатися з двох основних напрямів, перший із яких передбачає здійснення організації для надання якісних освітніх послуг, враховуючи всі потенційні ресурси, а другий – створення умов для розширення професійних можливостей та особистісно-професійного зростання педагогічних працівників. Розкрито основні завдання та напрями діяльності освітнього округу. Виокремлено низку психолого-управлінських проблем щодо створення та функціонування освітнього округу, які об'єднано у три блоки: блок проблем, стосується управління освітнім округом в цілому; блок проблем, відображає специфіку управління педагогічними працівниками в освітньому окрузі; блок проблем, пов'язаний із якісною організацією навчально-виховного процесу в освітньому окрузі. Охарактеризовано особливості управлінської діяльності керівника опорної школи щодо створення та функціонування освітнього округу. Визначено, що даний напрям управлінської діяльності керівника опорної школи включає в себе такі складові: стратегічно-моделюючу; організаційно-координаційну; аналітико-коригувальну; інформаційну. Визначено зміст і проаналізовано основні завдання складових управлінської діяльності керівника опорної школи щодо створення та функціонування освітнього округу.

Ключові слова: освітній округ, стратегічна мета діяльності освітнього округу, завдань діяльності освітнього округу, психолого-управлінські проблеми створення й функціонування освітнього округу, управлінська діяльність керівника опорної школи, стратегічно-моде-

лююча складова, організаційно-координативна складова, аналітико-коригувальна складова, інформаційна складова.

А.В. Вознюк. Психологические особенности создания и функционирования образовательных округов. В статье проанализированы основные подходы к созданию образовательных округов. Определён образовательный округ как добровольное объединение организаций (независимо от их подчинения, типа и форм собственности) на определённой территории, которое выступает действенным механизмом обеспечения максимально полных образовательных услуг для формирования конкурентоспособной личности, мобильной на рынке и способной учиться в течение жизни. Обоснована стратегическую цель деятельности образовательного округа, которая должна состоять из двух основных направлений, первое из которых предполагает осуществление организации для предоставления качественных образовательных услуг, учитывая все потенциальные ресурсы, а второе – создание условий для расширения профессиональных возможностей и личностно-профессионального роста педагогических работников. Раскрыты основные задачи и направления деятельности образовательного округа. Выделены ряд психолого-управленческих проблем по созданию и функционированию образовательного округа, которые объединены в три блока: блок проблем, касающийся управления образовательным округом в целом; блок проблем, отражающий специфику управления педагогическими работниками в образовательном округе; блок проблем, связанный с качественной организацией учебно-воспитательного процесса в образовательном округе. Охарактеризованы особенности управленческой деятельности руководителя опорной школы по созданию и функционированию образовательного округа. Определено, что данное направление управленческой деятельности руководителя опорной школы включает в себя следующие составляющие: стратегически-моделирующую; организационно-координационную; аналитико-корректирующую; информационную. Определено содержание и проанализированы основные задачи составляющих управленческой деятельности руководителя опорной школы по созданию и функционированию образовательного округа.

Ключевые слова: образовательный округ, стратегическая цель деятельности образовательного округа, задачи деятельности образовательного округа, психолого-управленческие проблемы создания и функционирования образовательного округа, управленческая деятельность руководителя опорной школы, стратегически-моделирующая составляющая, организационно-координационная составляющая, аналитико-корректирующая составляющая, информационная составляющая.

Постановка проблеми. У рамках децентралізації повноважень центральних органів влади Урядом внесено зміни у порядок створення освітніх округів, визначено умови функціонування загальноосвітніх навчальних закладів, значно збільшено повноваження опорних шкіл, розширено функціональні обов'язки ди-

ректора опорної школи, який повинен нести відповідальність за якість підготовки педагогічних кадрів і якість освіти. Поставлені завдання викликали потребу дослідити психологічні особливості створення та функціонування освітніх округів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналітичний огляд літератури показав, що окремі питання створення та функціонування освітніх округів вивчалися у працях А. Бура [1], О. Григор'євої [2], В. Громового [3], В. Джалилова [4], Н. Криволапчук [6], П. Кульпіна [7], В. Курець [8], В. Мелешко [9], І. Шарапа [15], Л. Юрчук [16] та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Разом із тим, залишається не вивченим питання управлінської діяльності керівника опорної школи щодо створення та функціонування освітнього округу.

Формулювання мети статті. Визначити сутність створення та функціонування освітніх округів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Що стосується *визначення змісту освітнього округу*, у першу чергу необхідно наголосити, що відповідно до Положення про освітній округ [13], освітній округ – добровільне об'єднання у межах адміністративно-територіальних одиниць навчальних закладів системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної, професійно-технічної та вищої освіти, що спрямовують свою діяльність на створення умов для здобуття громадянами загальної середньої освіти, впровадження допрофільної підготовки і профільного навчання, поглиблене вивчення окремих предметів, забезпечення всебічного розвитку особистості, а також закладів культури, фізичної культури і спорту, підприємств і громадських організацій (далі – суб'єкти округу).

Звернення до робіт провідних фахівців з означеної проблеми дає підставу стверджувати, що кожен з них по-різному трактує сутність освітнього округу.

Так, наприклад, у своїх працях П. Кульпін [7], Н. Мельник [10] наголошують на тому, що освітній округ створюється не як реакція на погіршення стану та рівня освітніх послуг, а як «удосконалення» старої системи освіти. В. Курець [8] зазначає, що це не просто вдосконалення старої системи, а й розвиток і модернізація освіти, що приведе до запланованих результатів. З цього приводу Л. Римар [14] говорить про те, що створення освітнього округу було орієнтоване на поетапний розвиток і модернізацію закладів освіти, тому що звільнення та розподіл ресурсів між освітніми закладами сприяли створенню нових освітніх можливостей. Ідея створення освітнього округу, на думку В. Новікової

[11], може виступати перспективною формою розвитку освітньої системи школи, оскільки це дозволяє створити рівні можливості школярам для отримання повноцінної освіти, що відповідає їхнім індивідуальним запитам і враховує соціально-економічні тенденції розвитку регіону.

В. Джалілова [4] у своїх дослідженнях підкреслює, що освітній округ – це дієвий чинник покращення якості освітніх послуг. А. Бура [1] визначає освітній округ як один із можливих варіантів в освітній мережі створити необхідні й достатні умови для отримання якісної освіти. Н. Криволапчук [6] робить акцент на тому, що освітній округ – це реальний шлях забезпечення рівних можливостей для отримання якісної освіти, що відповідає індивідуальним запитам учнів. О. Косигіна [5] вважає, що основним спонукальним чинником у процесі створення освітніх округів має бути забезпечення досягнення європейського рівня якості і доступності освіти громадянами шляхом створення реальних умов для отримання необхідних знань, умінь та навичок.

Заслугує на увагу дослідження В. Громового [3], який запропонував розглядати освітній округ як дієвий механізм налагодження «горизонтальних» зв'язків. Більш узагальненим і водночас близьким до попереднього є твердження Л. Юрчук [16], яка визначає освітній округ як горизонтальну форму самоврядування та кооперації в освіті.

Досить цікавий аналіз означеної проблеми здійснено в роботі І. Осадчого [12], який зазначає, що освітній округ – це освітня макроінституція мережевого типу, яка дає змогу формувати й утримувати в рівноважному стаціонарному стані інституційне освітнє середовище учня, у якому учень сільського регіону, будувуючи власну освітню траєкторію, здобуває загальну повну середню освіту. В. Мелешко [9] розглядає освітній округ як сукупність підсистем, об'єднаних спільною метою у сільській місцевості, як багатифункціональний комплекс, центр культурного життя його мешканців.

Отже, на основі аналізу наукової літератури та теоретичного аналізу проблеми нами було визначено *освітній округ* як добровільне об'єднання організацій (незалежно від їх підпорядкування, типу і форм власності) на певній території, яке виступає дієвим механізмом забезпечення максимально повних освітніх послуг для формування конкурентоспроможної особистості, мобільної на ринку та спроможної навчатися впродовж життя.

Одним із важливих питань у процесі розкриття змісту освітнього округу є визначення його мети. Так, відповідно до По-

ложення про освітній округ [13], освітній округ утворюється з **метою**: організації в межах адміністративно-територіальної одиниці ефективної системи освіти; забезпечення рівного доступу дітей відповідного віку до якісної дошкільної, загальної середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти, допрофесійного навчання незалежно від місця їх проживання; ефективного використання творчого потенціалу педагогічних працівників навчальних закладів; раціонального використання навчально-методичної, матеріально-технічної бази суб'єктів округу, її зміцнення та модернізації.

На основі аналізу спеціальної літератури [1; 2; 3; 10; 12; 13; 16] *стратегічна мета діяльності освітнього округу*, на нашу думку, має складатися з двох основних напрямів, перший з яких передбачає здійснення організації для надання якісних освітніх послуг, враховуючи всі потенційні ресурси, а другий – створення умов для розширення професійних можливостей та особистісно-професійного зростання педагогічних працівників. Лише пропорційне врахування та вчасна реалізація відповідних напрямів буде сприяти як ефективному функціонуванню освітнього округу в цілому, так і всебічному розвитку особистості учня, зокрема.

Основними завданнями освітнього округу, відповідно до Положення про освітній округ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. № 777, є створення єдиного освітнього простору в межах адміністративно-територіальної одиниці та належних умов для забезпечення навчально-виховного процесу, реалізація допрофільної підготовки і профільного навчання, розвиток творчих здібностей, нахилів, обдарувань дітей, впровадження сучасних освітніх технологій [13].

Основними напрямками діяльності освітніх округів є [7]: розвиток та оптимізація мережі навчальних закладів для оптимального задоволення прав громадян на освіту; створення широкого діапазону умов отримання вихованцями й учнями якісної освіти та розвитку їхніх здібностей; систематична та своєчасна поінформованість батьків про освітні послуги, допомога у виборі профілю навчання; концентрація наукового, культурного, матеріально-технічного та фінансового потенціалу району для вирішення актуальних проблем функціонування системи освіти; сприяння впровадження в закладах освіти освітніх округів сучасних навчально-виховних та управлінських технологій; пропаганда передового практичного досвіду, стимулювання професійного зростання, підвищення педагогічної майстерності педагогічних кадрів.

Теоретичний аналіз [1; 2; 3; 10; 12; 13; 14; 16] проблеми створення й функціонування освітніх округів, вивчення досвіду роботи опорних шкіл й суб'єктів освітніх округів дозволяють виокремити низку *психолого-управлінських проблем, які доречно об'єднати у три блоки:*

1. Блок проблем, що стосується управління освітнім округом в цілому: склад Ради освітнього округу, методичних рад освітнього округу визначається керівництвом освітніх організацій, які входять до освітнього округу, без врахування значущих осіб суб'єктів округу; відсутність координатора округу; не визнано вищого, виконавчого та додаткових органів управління освітнім округом, не окреслено їх функції, повноваження, особливості взаємодії та підпорядкування; відсутність єдиної системи інформаційного середовища освітнього округу, інформаційне забезпечення не відповідає сучасним вимогам; формування готовності освітян-управлінців до партнерської діяльності з представниками місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, що опікуються проблемами освітньої галузі, громадськістю; страх дестабілізації ситуації, втрат напрацьованих переваг у власному закладі, відсутність віри у стабільність нововведення; спільні навчальні плани освітнього округу та плани роботи керівних органів освітнього округу складаються переважно керівництвом опорної школи, не створюючи команди професіоналів для визначення стратегічних завдань освітнього округу; відсутність цілісної системи психологічного супроводу діяльності освітнього округу.

2. Блок проблем, що відображає специфіку управління педагогічними працівниками в освітньому окрузі: психологічні та етичні проблеми в процесі налагодження взаємодії, наприклад, нездорове суперництво у середовищі керівників шкіл замість конструктивної взаємодії; організація методичної роботи на рівні округу потребує додаткових ресурсів і часу, а також без належного заохочення або оплати може перетворюватися у формальність; відсутність підготовки педагогічних кадрів для роботи в умовах освітнього округу; недостатній рівень готовності педагогічних працівників освітнього округу до інноваційної діяльності, низька самооцінка власної педагогічної діяльності; низький фаховий рівень, які викладають декілька різних предметів; недостатній супровід розвитку педагогічних кадрів; працевлаштування вивільнених учителів та обслуговуючого персоналу.

3. Блок проблем, що пов'язаний з якісною організацією навчально-виховного процесу в освітньому окрузі: відсутність наступності у здійсненні змістовної допрофільної підготовки з

профільним навчанням; невідповідність розкладів занять унеможливорює систематичне проведення спільних заходів; профіль навчання переважно визначається за запитам батьків і учнів, а не готовністю педагогічних працівників; відсутня можливість постійного вибору учнями шкіл округу типу навчального закладу, бажаного профілю навчання, факультативів, курсів за вибором, секцій тощо; низький рівень психолого-педагогічної діагностики та моніторингу розвитку учнів сільської місцевості; недостатній рівень соціалізації дітей сільської місцевості; обмежений доступ учасників навчально-виховного процесу до сучасних інформаційно-комунікативних технологій та ін.

Управлінська діяльність керівника опорної школи – це різновид професійної діяльності, що відображає здатність керівника успішно реалізовувати основні завдання освітнього округу. Управлінська діяльність керівника опорної школи полягає, на наш погляд, у створенні сприятливих умов щодо створення та функціонування освітнього округу.

Даний напрям управлінської діяльності керівника опорної школи включає в себе такі складові: стратегічно-моделюючу; організаційно-координаційну; аналітико-коригувальну; інформаційну.

Стратегічно-моделююча складова є однією з пріоритетних складових управлінської діяльності керівника опорної школи, яка спрямована на побудову моделі та розробку програми розвитку освітнього округу.

Першочерговим завданням створення освітнього округу є побудова його моделі, що дозволяє відобразити узгоджену взаємодію всіх суб'єктів округу шляхом використання усталеного освітнього простору з мінімальним доповненням, враховуючи наявні освітні можливості, та шляхом доповнення необхідного простору на основі концептуальних завдань, потреб і вимог (освітніх програм, батьків, учнів тощо).

На основі аналізу літератури [1; 2; 3; 10; 12; 13; 16] при побудові моделі освітнього округу необхідно: максимально використувувати інфраструктуру найближчих сіл, можливості родин, громад; упроваджувати сучасні форми управління міжшкільного рівня, що відповідає інтересам суб'єктів освітнього процесу; мотивувати керівників та працівників суб'єкта округу до взаємодії; забезпечити оновлення змісту та форм підвищення кваліфікації працівників суб'єктів округу шляхом впровадження інноваційних технологій навчання; створити систему психологічної, педагогічної та методичної підтримки працівникам та учням округу.

Для створення освітнього округу, перш за все, на думку В. Громова [3], необхідно, щоб з'явилася мотивація до його створення в усіх керівників загальноосвітніх навчальних закладів, позашкільних освітніх закладів і закладів культури, які працюють на цій території.

Пріоритетним критерієм підбору територій для об'єднання в освітні округи, на думку І. Шарапа [15], має бути саме критерій повноти освітніх послуг. Тобто, на території округу повинно бути все, що потрібно для освітньої системи, починаючи від дошкільних установ і закінчуючи можливістю тісної взаємодії з вищими навчальними закладами.

Концепція розвитку освітнього округу повинна містити обґрунтування концептуальної ідеї створення та місію округу (визначає призначення округу, асортимент і рівень освітніх послуг, пріоритетні функції), мету та цілі (мета повинна бути конкретно з чіткими термінами її реалізації, а цілі – логічно узгоджені), пріоритетні напрями роботи, структуру управління та навчально-виховного процесу, програму особистісно-професійного зростання педагогічних працівників.

Програма розвитку освітнього округу може реалізуватися за таких умов: визначення чіткого управління освітнім округом (створення Ради округу, призначення координатора округу); забезпечення науково-методичного супроводу педагогічних працівників округу; своєчасного моніторингу якості надання освітніх послуг та забезпечення наступності допрофільного навчання й професійної освіти; гнучкості та варіативності системи освіти, яка підпорядкована задоволенню широкого діапазону індивідуальних освітніх потреб; запровадження інноваційних форм і методів управління та навчально-виховного процесу; налагодження співробітництва з навчальними закладами різного рівня та іншими організаціями тощо.

Організаційно-координаційна складова – це складова управлінської діяльності керівника опорної школи, сутність якої полягає у: визначенні місця, ролі та завдань опорної школи, суб'єктів освітнього округу, кожного керівника та працівників округу для досягнення визначеної мети; забезпеченні ефективної взаємодії всіх суб'єктів освітнього округу через раціональний розподіл повноважень відповідно до посади та професійних можливостей; досягненні узгодженості в роботі всіх суб'єктів освітнього округу за допомогою встановлення раціональних зв'язків між ними та узгодження дій всіх суб'єктів округу для виконання поставлених завдань.

У свою чергу, Н. Мельник [10] говорить, що координація роботи в освітньому окрузі повинна здійснюватися на основі встановлення горизонтальних зв'язків між навчальними закладами, які перебувають на одному організаційному рівні.

Аналітико-коригувальна складова є складовою управлінської діяльності керівника опорної школи, яка передбачає ґрунтовний аналіз всіх складових діяльності освітнього округу та, по можливості, своєчасне внесення змін у подальший процес управління освітнім округом. Дана складова спрямована на модернізацію процесу управління, на вдосконалення стану керування за допомогою здійснення необхідної корекції. В умовах освітнього округу для реалізації поставлених завдань важлива роль відводиться таким моніторинговим дослідженням, як моніторинг навчально-виховного процесу, рівня знань, умінь і навичок учнів у навчальних закладах, їх вихованості; професійного рівня розвитку педагогічних працівників; якості загальної середньої освіти; стану психічного та фізичного розвитку дітей; стану навчально-методичного забезпечення тощо [10].

Інформаційна складова є особливою складовою управлінської діяльності керівника опорної школи, оскільки супроводжує кожен складову основних напрямів управлінської діяльності керівника з метою своєчасного обміну інформацією та налагодження конструктивної комунікації.

Успішне інформаційне забезпечення управління освітнім округом можливе за таких умов: створення чіткого механізму збирання, збереження й оброблення необхідної інформації та здійснення оперативного зворотнього зв'язку в межах освітнього округу; визначення єдиного інформаційного супроводу управління освітнім округом через розробку документації та своєчасне здійснення документообігу, створення сайту, газети, інформаційних вісників тощо; налагодження конструктивної взаємодії з освітніми організаціями різного рівня (управління освіти, районні відділи освіти, педагогічні інститути, позашкільні навчальні заклади, громадські організації тощо); налагодження партнерської взаємодії в межах освітнього округу з метою здійснення управлінського, навчально-виховного, методичного, психологічного супроводу суб'єктів округу.

Висновки. Отже, на основі вивчення сутності створення та функціонування освітніх округів можна стверджувати, що освітній округ виступає дієвим механізмом забезпечення максимально повних освітніх послуг для формування конкурентоспроможної особистості та спроможної навчатися впродовж життя,

а створити для цього максимально сприятливі умови є функціональним обов'язком керівника опорної школи.

Список використаних джерел

1. Бура А. П. Організація роботи школи як опорного закладу освітнього округу / А. П. Бура // Психолого-педагогічні проблеми розвитку особистості в сучасних соціокультурних умовах : зб. наукових праць / за ред. А. І. Анцибора; Вінницький обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників. – Вінниця : ПП Балюк І. Б., 2011. – С. 40–45.
2. Григор'єва О. В. Структурно-функціональна модель освітнього округу / О. В. Григор'єва // Народна освіта : Електронне наукове фахове видання. – Вип. № 2(20), 2013.
3. Громовий В. «Округізація» всієї шкільної освіти: нове дихання після парламентських слухань? : [Електронний ресурс] / В. Громовий. – Режим доступу : <http://education-ua.org/ru/articles/133-okrugizatsiya-vsieji-shkilnoji-osviti-nove-dikhannya-pislya-parlamentskikh-slukhan>. – Назва з екрану.
4. Джалілова В. Освітній округ як інноваційна модель управління освітою : [Електронний ресурс] / В. Джалілова. – Режим доступу:<http://ru.osvita.ua/school/manage>. – Назва з екрану.
5. Косигіна О. В. Критерії оцінювання ефективності функціонування освітніх округів : [Електронний ресурс] / О. В. Косигіна. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/14262/1>. – Назва з екрану.
6. Криволапчук Н. В. Освітній округ – реальний шлях для отримання якісної освіти / Н. В. Криволапчук // Завучу, усе для роботи. – 2011. – № 17– 18(65–66). – С. 34–36.
7. Кульпін П. Освітні округи як чинник модернізації управління освітою / П. Кульпін // Підручник для директора. – 2008. – № 5. – С. 49–53.
8. Курець В. С. Освітні шкільні округи – майже не єдине вирішення проблеми малокомплектних закладів шкільної освіти в регіонах України / В. С. Курець // матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. «Інвестиційні проекти епохи глобалізації: вплив на національну економіку та окремий бізнес», (Дніпропетровськ, 5–6 березня 2009 р.). – Дніпропетровськ : ПДАБА, 2009. – С. 90–93.
9. Мелешко В. Функціонування освітнього округу як механізм оновлення шкільної мережі у сільській місцевості / В. Мелешко // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. – 2012. – Вип. 43(2). – С. 50–56.

10. Мельник Н. А. Освітній округ: основні завдання та функції / Н. А. Мельник // Народна освіта : Електронне наукове фахове видання. – Вип. № 3(18), 2012.
11. Новікова В. В. Освітній округ «Гармонія»: реалії, проблеми та перспективи / В. В. Новікова // Завучу, усе для роботи. – 2013. – № 3–4 (99–100). – С. 2–6.
12. Осадчий І. Г. Освітній округ: теоретико-технологічні засади ефективного управління / І. Г. Осадчий // Народна освіта : Електронне наукове фахове видання. – Вип. № 3(18), 2012.
13. Положення про освітній округ. Постанова Кабінету міністрів України від 27.08.2010р. № 777 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/777-2010-%D0%BF>. – Назва з екрану.
14. Римар Л. Я. Освітні округи: надбання, проблеми, перспективи / Л. Я. Римар // Освітні округи як чинники модернізації регіональної системи освіти. – Черкаси: видавництво ЧОІ-ПОПП, 2012. – С. 43–49.
15. Шарапа І. Д. Управління розвитком освітніх округів в контексті підвищення якості регіональної системи освіти / І. Д. Шарапа // Освітні округи як чинники модернізації регіональної системи освіти. – Черкаси : видавництво ЧОІПОПП, 2012. – С. 3–8.
16. Юрчук Л. М. Механізм утворення освітніх округів / Л.М. Юрчук : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10ylmuoo.pdf>. – Назва з екрану.

Spysok vykorystanyh dzherel

1. Bura A. P. Organizacija roboty shkoly, jak opornogo zakladu osvितn'ogo okrugu / A. P. Bura // Psyhologo-pedagogichni problemy rozvytku osobystosti v suchasnyh sociokul'turnyh umovah : zb. naukovykh prac' / za red. A. I. Ancybora; Vinnyc'kyj oblasnyj instytut pisljadyplomnoi' osvity pedagogichnykh pracivnykiv. – Vinnycja : PP Baljuk I. B., 2011. – S. 40–45.
2. Grygor'jeva O. V. Strukturno-funkcional'na model' osvितn'ogo okrugu / O. V. Grygor'jeva // Narodna osvita : Elektronne naukove fahove vydannja. – Vyp. № 2(20), 2013.
3. Gromovyj V. «Okrugizacija» vsieji' shkil'noi' osvity: nove dyhannja pislja parlaments'kyh sluhan'? : [Elektronnyj resurs] / V. Gromovyj. – Rezhym dostupu : <http://education-ua.org/ru/articles/133-okrugizatsiya-vsieji-shkilnoji-osviti-novedikhannya-pislya-parlamentskikh-sluhan>. – Nazva z ekranu.

4. Dzhaliolova V. Osvitnij okrug jak innovacijna model' upravlinnja osvitoju [Elektronnyj resurs] / V. Dzhaliolova. – Rezhym dostupu:<http://ru.osvita.ua/school/manage>. – Nazva z ekranu.
5. Kosygina O. V. Kryterii' ocinjuvannja efektyvnosti funkcionuvannja osvitnih okrugiv [Elektronnyj resurs] / O. V. Kosygina. – Rezhym dostupu : <http://eprints.zu.edu.ua/14262/1>. – Nazva z ekranu.
6. Kryvolapchuk N. V. Osvitnij okrug – real'nyj shljah dlja otrymannja jakisnoi' osvity / N. V. Kryvolapchuk // Zavuchu, use dlja roboty. – 2011. – № 17– 18(65–66). – S. 34–36.
7. Kul'pin P. Osvitni okrugy jak chynnyk modernizacii' upravlinnja osvitoju / P. Kul'pin // Pidručnyk dlja dyrektora. – 2008. – № 5. – S. 49–53.
8. Kurec' V. S. Osvitni shkil'ni okrugy – majzhe ne jedyne vyrishennja problemy malokomplektnyh zakladiv shkil'noi' osvity v regionah Ukrai'ny / V. S. Kurec' // materialy II mizhnar. nauk.-prakt. konf. «Investycijni proekty epohy globalizacii': vplyv na nacional'nu ekonomiku ta okremyj biznes», (Dnipropetrovs'k, 5–6 bereznja 2009 r.). – Dnipropetrovs'k : PDABA, 2009. – S. 90–93.
9. Meleshko V. Funkcionuvannja osvitn'ogo okrugy jak mehанизм onovlennja shkil'noi' merezhi u sil's'kij miscevoosti / V. Meleshko // Psihologo-pedagogichni problemy sil's'koi' shkoly. – 2012. – Vyp. 43(2). – S. 50–56.
10. Mel'nyk N. A. Osvitnij okrug: osnovni zavdannja ta funkcii' / N. A. Mel'nyk // Narodna osvita : Elektronne naukove fahove vydannja. – Vyp. № 3(18), 2012.
11. Novikova V. V. Osvitnij okrug «Garmonija»: realii', problemy ta perspektyvy / V. V. Novikova // Zavuchu, use dlja roboty. – 2013. – № 3–4 (99–100). – S. 2–6.
12. Osadchij I. G. Osvitnij okrug: teoretyko-tehnologichni zasady efektyvnogo upravlinnja / I. G. Osadchij // Narodna osvita : Elektronne naukove fahove vydannja. – Vyp. № 3(18), 2012.
13. Polozhennja pro osvitnij okrug. Postanova Kabinetu ministriv Ukrai'ny vid 27.08.2010r. № 777 [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/777-2010-%D0%BF>. – Nazva z ekranu.
14. Rymar L. Ja. Osvitni okrugy: nadbannja, problemy, perspektyvy / L. Ja. Rymar // Osvitni okrugy jak chynnyky modernizacii' regional'noi' systemy osvity. – Cherkasy: vydavnytstvo ChoIPOP, 2012. – S. 43–49.
15. Sharapa I. D. Upravlinnja rozvytkom osvitnih okrugiv v konteksti pidvyshhennja jakosti regional'noi' systemy osvity /

- I. D. Sharapa // *Osvitni okrugy jak chynnyky modernizacii' regional'noi' systemy osvity*. – Cherkasy : vydavnytvo ChOIPOPP, 2012. – S. 3–8.
16. Jurchuk L. M. *Mehanizm utvorennja osvitnih okrugiv / L.M. Jurchuk // [Elektronnyj resurs]*. – Rezhym dostupu : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10ylmuoo.pdf>. – Nazva z ekranu.

A.V. Vozniuk. Psychological characteristics of the educational districts formation and functioning. In the article the basic approaches to creating educational districts are analyzed. The educational district is determined as a voluntary association of organizations (regardless of subordination and ownership type) in a particular area, which serves an effective mechanism to ensure the most comprehensive educational services to create competitive personality, mobile at market and able to learn throughout life. The strategic goal of educational district is grounded. It is composed of two main areas, the first of which involves the organization to provide quality educational services, taking into account all potential resources, and the second – to create conditions for the expansion of professional opportunities and personal and professional growth of teachers. The basic tasks and activities of the educational district are revealed. A number of psychological and administrative problems regarding the establishment and functioning of educational district, combined into three blocks: block of problems concerning the management of educational district as a whole; block of problems reflecting the specific management of teaching staff in the education district; block of problems associated with the quality of the educational process in the educational district. The features of the head's managerial activities on the establishment and functioning of the educational district are characterized. It is determined that this administrative direction of the head of supporting school includes the following components: strategic and modeling; organizational and coordination; analytical and corrective; information. The content and main tasks of the components of managerial activities of supporting school concerning the establishment and functioning of the educational district are defined.

Key words: educational district, a strategic goal of the educational district activities, objectives of the educational district, psychological and administrative problems of creation and functioning of the educational district, administrative activities of the head of supporting school, strategically modeling component, organization and coordination component, analytical and corrective component, information component.

Received February 02, 2016

Revised March 25, 2016

Accepted April 23, 2016